

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

HE13/2025 Valtion aluehallinnon uudistus

Outi Ervasti 28.4.2025

Valtion aluehallinnon uudistus kattaa

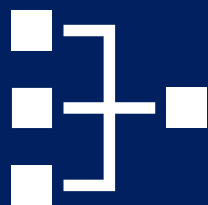
n. 2 750 henkilöä

15 virastoa

6 hallinnonalan
tehtäviä

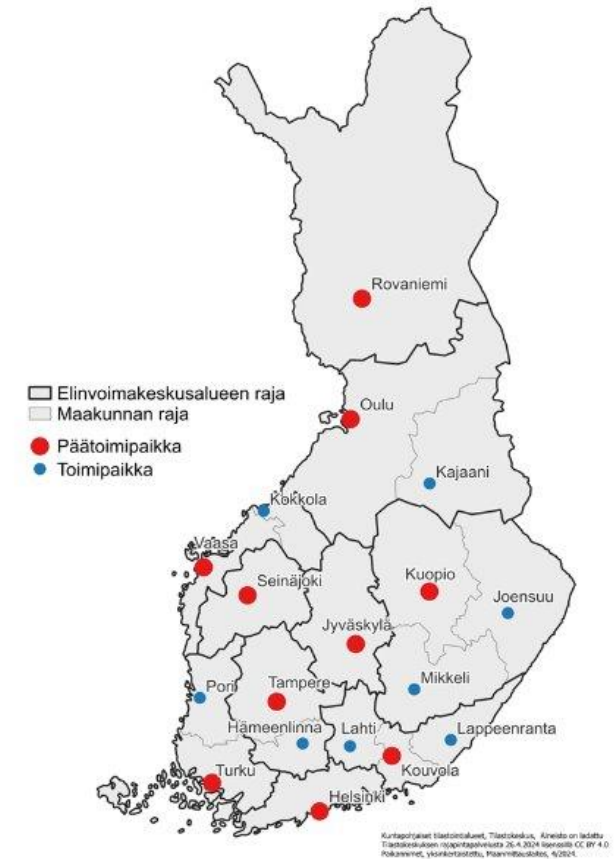

218 milj. € virastojen
nettomäärärahoja
vuonna 2023

ELY-keskuksista kohti elinvoimakeskuksia

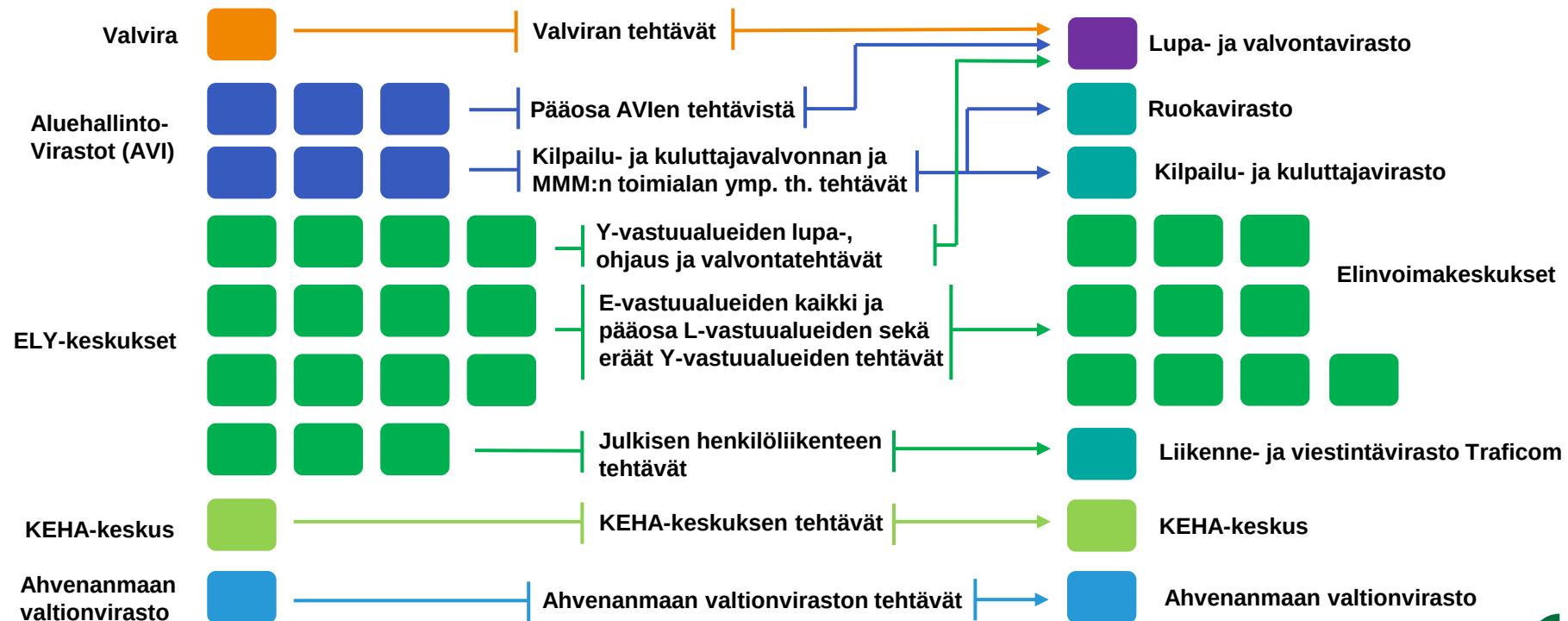
- Valtion aluehallinnon uudistus perustuu Petteri Orpon hallitusohjelmaan.
- Uudistuksen tavoitteena on monialainen valtion aluehallinto, joka kootaan nykyistä vahvemmille alueille elinvoimakeskuksiin.
- **Elinvoimakeskuksia** perustetaan kymmenen. Elinvoimakeskusten toiminnan on tarkoitus tukea alueiden omiin vahvuuksiin ja erityispiirteisiin perustuvaa alueiden kehittämistä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Uudistamisessa huomioidaan käynnissä oleva TE-palveluiden uudistus ja muut valtionhallinnon kehittämishankkeet.
- Uudistuksessa ympäristön lupa- ja valvontatehtävät siirtyvät perustettavaan **Lupa- ja valvontavirastoon**. Julkisen henkilöliikenteen tehtävät siirtyvät Traficomiin.
- Uudet virastot aloittavat toimintansa vuoden 2026 alussa.

Tehtävien jakautuminen aluehallinnon uudistuksessa

Nykytila: tehtävät organisoitu 24 virastoon: Valvira, 6 aluehallintovirastoa, 15 ELY-keskusta, KEHA-keskus sekä Ahvenanmaan valtionvirasto.

Tavoitetilä: tehtävät organisoitu 16 virastoon: LVV, 10 elinvoimakeskusta, KEHA-keskus, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Ruokavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto

Elinvoimakeskusten tehtäviä

Maaseutu

Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys sekä vesitalous, valvonta

Maahanmuutto

Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen

Liikenne

Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito

Ympäristö

Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen, ympäristökasvatus

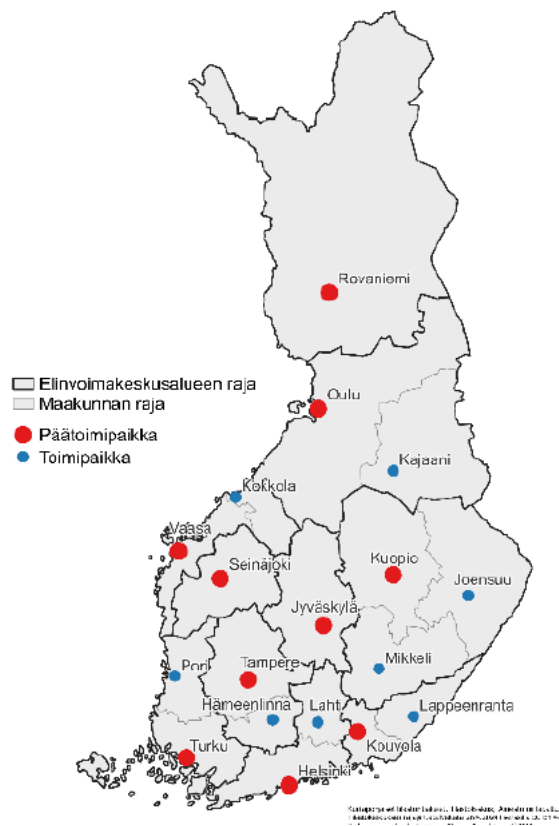
Elinkeinot ja työllisyys

Työllisyyden edistäminen, työvoiman osaaminen, yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto

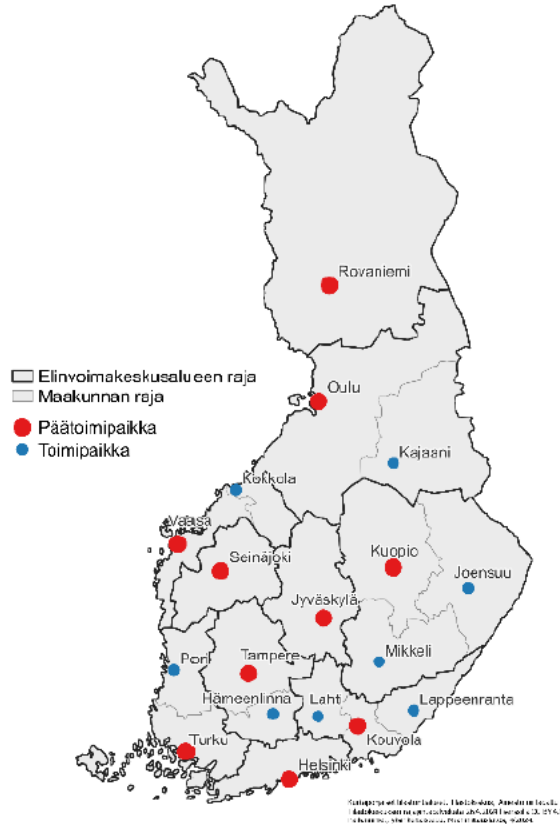

Rahoitus, kehittäminen ja seuranta

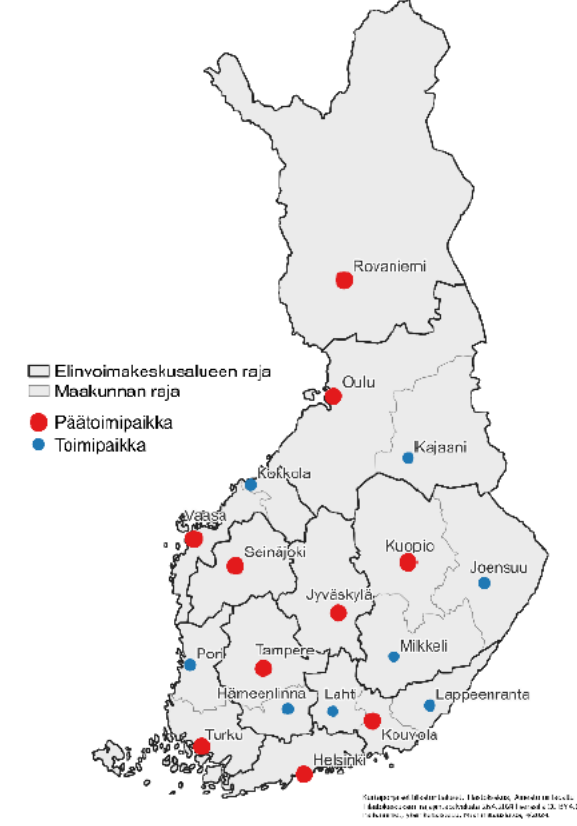
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä maataloustuki- ja maaseuturahaston tukien hallinnointi, alueiden kehittäminen

Vaihtoehto 1. Päijät-Hämeen sijoittuminen Etelä-Suomen elinvoimakuskuksen toimialueeseen (HE-luonnoksen esitys)

Vaihtoehto 2. Päijät-Hämeen sijoittuminen Kaakkois-Suomen elinvoimakuskuksen toimialueeseen

Vaihtoehto 3. Päijät-Hämeen sijoittuminen Kaakkois-Suomen elinvoimakuskuksen toimialueeseen ja Etelä-Suomen elinvoimakuskukselle toimialueen laajentaminen tietyissä tehtävissä

Lainsäädäntöhankkeen eteneminen

Elinvoimakeskusten ja Lupa- ja valvontaviraston toimeenpanohankkeet toimivat lainsäädäntöhankkeen rinnalla.

Hallituksen esitys oli laajalla lausuntokierroksella kesällä 2024

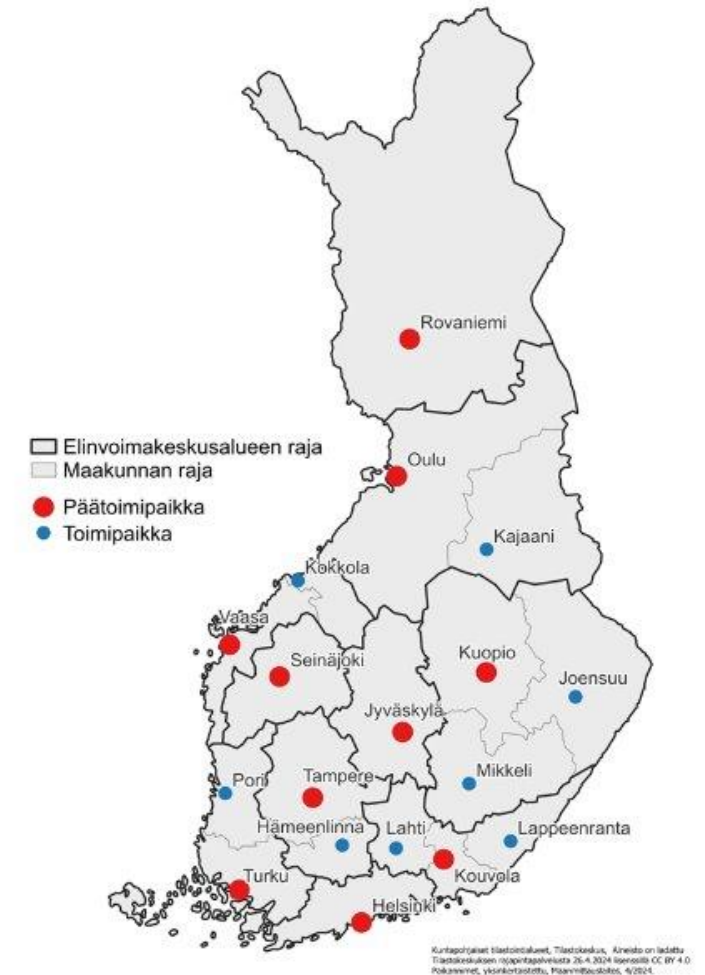
Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle kevätkaudella 2025 samaan aikaan YM:n yhden luukun mallin esityksen kanssa.

Hallituksen esityksen eteneminen

- Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto saatu 12.11.2024.
- Oikeuskanslerin viraston ennakkotarkastus joulukuussa 2024.
- Valtioneuvoston yleisistuntoon tammi – helmikuussa 2025.
- Eduskuntaan keväällä/2025 – valiokuntakuulemiset huhtikuussa.

Uudenmaan liiton huomiot HE 13/2025:sta (1/2)

- 1. Pidämme tehtyä ratkaisua Uudenmaan omasta elinvoimakeskuksesta erittäin perusteltuna.**
- 2. Esityksellä ei todeta vaikutusta voimassa olevassa aluekehittämislain mukaiseen elinvoimakeskusten ja maakuntien liittojen tehtäväjakoon. Kuitenkin maininta ”uuden ohjelmakauden osalta elinvoimakeskusten roolia voidaan vahvistaa ja tehtävien keskittämistä tarvetta arvioida uudelleen” jättää asioita epäselväksi.**
 - Maakuntien liittojen tehtävät ja vastuut mm. EU:n rakennepolitiikan toteuttajana ja välittävänä viranomaisena tulee säilyä vähintäänkin nykytasolla myös tulevalla ohjelmakaudella.**
- 3. HE esittää Etelä-Suomen välittävän viranomaisen tehtävien keskittämistä Kaakkois-Suomen elinvoimakeskukseen (Kouvolaan). Koko Etelä-Suomen alueen yritysasiakkaista peräti 79 % sijaitsee Uudellamaalla, kuten myös enemmistö hanketoimijoista.**
 - EU:n rakennepolitiikan ja yritysrahoituksen välittävän viranomaisen tehtävät tulisi järjestää niin, että niistä Uudellamaalla huolehtii Uudenmaan elinvoimakeskus.**
 - Uudenmaan elinvoimakeskuksen ja sen palveluiden resurssit suhteessa maakunnan asiakasvolyyymiin tulee nostaa samalle tasolle kuin muualla Suomessa.**

Uudenmaan liiton huomiot HE 13/2025:sta (2/2)

4. ELY-keskusten hyvä paikallistuntemus on ollut etu alueellisten kaava- ja lupaprosessien sujuvuudessa ja usein ristiriitaisten reunaehtojen yhteensovittamisessa.
 - **Valtakunnallisessa lupa- ja valvontavirastossa paikallisosaaminen helposti etääntyy – tämä on uusi mahdollisuus maakuntien ja viraston yhteistyölle.**
 5. Alueiden käytön lausuntoja mm. kaavoituksessa ja liikennejärjestelmien osalta valmistelee jatkossa yhden sijasta vähintään kaksi: sekä valtakunnallinen virasto että elinvoimakeskus. Joissain tapauksissa useampikin, koska eri elinvoimakeskusten erikoistumistehtävät määrittävät mistä lausuntoja pyydetään.
 - **Yhden luukun periaate on erinomainen tavoite, mutta se ei ole toteutumassa kuntien ja kuntayhtymien suuntaan.**
 6. Esitys varautumisen alueellisesta yhteistyöstä varautumisen sote-yhteistyöaluepohjaisesti on Uudellemaalle haasteellinen, missä toimijoita on muihin alueisiin nähden moninkertaisesti.
 - **Varautumisen alueellinen yhteistyö on järjestettävä Uudellamaalla omalla varautumisen yhteistyöalueella** (ei sote-yhteistyöalueen mukaisella jaolla, jossa on mukana Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnat).
- + Tavoite kielellisten oikeuksien turvaamisesta molemmilla kielillä Uudellemaalle tärkeä

Elinvoimakeskusten toimeenpanohanke on osa valtion aluehallinnon uudistusta

Muut meneillään olevat uudistushankkeet

- **Valtion aluehallinnon uudistuksen lainsäädäntöhanke**
- Lupa- ja valvontaviraston toimeenpanohanke
- Ympäristölupien yhden luukun hanke
- TE-palvelut 2024 –uudistus
- ELY-keskuksista Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin siirtyvät julkisen henkilöliikenteen tehtävät
- Aluehallintovirastoista Ruokavirastoon ja Kilpailu- ja kuluttajavirastoon siirtyvien tehtävien ja henkilöiden siirtohankkeet
- **Valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistus** ja työympäristöhankkeet
- Valtionhallinnon toimintamenosäästöt ja tuottavuusohjelma

The background of the slide features a wide, multi-tiered stone staircase leading up to a row of large, fluted classical columns. The stone is a light, warm tone. A white rounded rectangle is centered on the lower half of the image, containing the word 'Kiitos!' in a bold, black, italicized sans-serif font.

Kiitos!